

Sodankylän kunta
Tekninen osasto
PL 60
99601 SODANKYLÄ

LAUSUNTO
27.3.2018

Dnro 159/2018

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto
Viite: Lausuntopyyntönnö 19.2.2018

KAKSLAUTTASEN KULTAOJAN ASEMAKAAVAN LAAJENNUS JA MUUTOS, KULTAOJA 4

Sodankylän kunta valmistelelee muutosta Kakslauttasen Kultaoja 3 asemakaavan kortteliin 312. Muutoksella kortteliä laajennetaan uudella rakennuspaikalla 2, jolle osoitetaan 6000 kem rakennusoikeutta. Vanhan rakennuspaikan rakennusoikeus pysyy entisenlaisena (250 kem). Kultapalontien itäpuolelle osoitetaan uusi matkailua palvelevien rakennusten korttelialue 313, jolle osoitetaan rakennusoikeutta 4000 kem. Tarkoitus on rakentaa kortteleihin henkilökunnan asuntoja, majoitusrakennuksia sekä huolto- ja varastorakennuksia. Asemakaava on nimetty ”Kultaoja 4”:ksi.

Suunnittelualue sijoittuu Lapin paliskunnan alueelle, joka sijaitsee erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella ja saamelaiden kotiseutualueella.

Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikiaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan poronhoitolailla turvattu erityinen oikeus (PHL 848/1990, 3 §). Vapaa laidunnusoikeus on poronhoidon kannattavuuden edellytys. Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle (PHL 2 §). Maan luovuttaminen tai vuokraaminen saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maan omistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamista vahingoista (PHL 2 §). Poronhoitolain lisäksi valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) edellyttävät että saamelaiskulttuurille ja -elinkeinoille tärkeiden alueiden säilymisestä tulee huolehtia. Alueella voimassa oleva Pohjois-Lapin maakuntakaava edellyttää poronhoidon turvaamista suunnittelussa. Poronhoitoon kohdistuvia vaikutuksia selvitetessä tulee asiasta neuvotella asianosaisen paliskunnan kanssa (PHL 53 §).

Kakslauttasessa kaavoitetaan ahkerasti, mikä on hyvä, kun tarvetta sille on. Alueelle kohdistuu paljon matkailun kehittämiseen liittyviä intressejä ja painetta. Lausuttavana oleva kaavamuutos on linjassa voimassa olevien kaavojen ja alueen nykyisen käytön ja kehittämistavoitteiden kanssa. Kaavan sijoittuminen poronhoitoalueelle on kuitenkin aina otettava huomioon. Kaavoissa tulisi tunnistaa suunniteltavan alueen rooli poronhoidossa, kyseisen paliskunnan alueella ja tehdä sen mukaisesti tarpeelliset kaavamerkinnot ja -määräykset.

Yksityiskohtaisemmat huomiot kaavasta

Asemakaavoitusta ohjaavassa yleiskaavassa on koko kaava-alueen suunnittelua koskeva yleismääräys: ”Tiestön, rakennusten ja reittien rakentamiseen sekä metsän- ja maisemanhoidollisissa toimenpiteissä tulee huomioida poronhoidon harjoittamisen edellytykset.” Kultaojan asemakaavan muutoksessa tulee ottaa huomioon tämä yleiskaavan antama ohjaus, jotta se olisi MRL mukainen. Tällä kertaa laajentamisella ei luultavasti ole suurempaa vaikutusta Lapin paliskunnan poronhoidolle, koska asemakaavoitettu alue laajenee itään, jo olemassa olevan häiriöalueen sisällä.

Kaavaluonnoksen yleismääräyksiin on kirjattu:

Rakennettaessa poronhoitoalueella on huomioitava poronhoitolain takaama porojen vapaa laidunnus-oikeus. Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella olevaa maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle (PHL 2 § ja 3 §).

Tämä on tällä kertaa riittävä määräys, koska kyseessä on asuinrakentaminen valmiiksi häiriötä sisältävälle alueelle. Kaavamaisesti määräystä ei kuitenkaan voi toistaa kaikissa alueen kaavoissa (mihin kunta on aiemmin vedonnut, kun yhdistys on pyytänyt muuttamaan määräyksiä), vaan kaavat tulee tarkastella tapauskohtaisesti.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao